

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem bölgelerinde yapı stokunun gerekli şartları sağlamaması, başka bir deyişle ihmal unsuru nedeniyle bir doğa olayı olan deprem, tam bir yıkım ve felakete dönüşmüştür. 11 ili etkileyen ve 50 binin üstünde insanın yaşamını yitirdiği deprem, kuşkusuz herkesin yaşamını derinden etkilemiştir. Hala yaralarını sarmaya çalışan depremzedelere yönelik deprem bölgelerinde kendi alanlarında insani yardım çalışmaları ve koordinasyonunu sağlayan bir çok sivil toplum kuruluşu ise depremin başından beri çeşitli engellemeler ile karşılaşmıştır. Deprem bölgelerinde çalışma yürüten sivil toplum kuruluşlarının (STK) çalışmalarının engellenmesi insani ve vicdani değerlerle uyusmamaktadır. Bu nedenle deprem sonrası yetersizlikleri ve depremzedelerin hala yaşadıkları hak ihlallerinin tespit edilmesi ile depremzedelerin temel ihtiyaçlarını gidermek amacıyla deprem bölgelerinde faaliyet yürüten STK'ların çalışmalarının engellenmesine yönelik girişimlerin araştırılması ve alınacak önlemlerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 19.12.2023

Nevroz Uysal ASLAN

Şırnak milletvek

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen deprem sonucu deprem bölgelerinde yapı stokunun gerekli şartları sağlamaması, başka bir deyişle ihmal unsuru nedeniyle bir doğa olayı olan deprem, tam bir yıkım ve felakete dönüşmüştür. 11 ili etkileyen ve 50 binin üstünde insanın yaşamını yitirdiği deprem, kuşkusuz herkesin yaşamını derinden etkilemiştir. Ancak hijyen kitlerine erişim, güvenli doğum ve doğum sonrası bakıma erişim, güvenli ve temiz tuvalet/banyo/barınma alanları vb. ihtiyaçları itibariyle deprem, en çok kadınlar ve çocuklar için yıkıcı sonuçlar doğurmuştur.

Deprem sonrasında kurulan çadır ve konteynırlardan oluşan ilçeler ve yerleşkelerde hala yüzbinlerce kişi yaşamakta ve hayatta kalma savaşı vermeye devam etmektedir. Depremi üzerinden neredeyse 11 ay geçmesine rağmen temiz suya erişimden beslenmeye, eğitimden sağlığa, ısınmadan psikolojik desteğe varıncaya kadar birçok alanda sorunlar tam olarak çözülebilmemiş değildir.

Ancak art arda meydana gelen depremler sonrasında resmî kurumların yanında birçok sivil toplum kuruluşu, deprem bölgelerinde temel ve acil ihtiyaçların giderilmesine yönelik faaliyet yürütmüş ve yürütmeye devam etmektedir. Bunların başında ise depremin ilk gününden itibaren büyük bir dayanışma ile çalışma yürüten kadın örgütleri, çocuk çalışmaları yürüten kurum ve kuruluşlar ile psikososyal destek veren STK'lar gelmektedir.

Bunlardan bazıları Rosa Kadın Derneği, Rengarenk Umutlar Derneği, Çocuk Çalışmaları Derneği, Ferat Dil ve Kültür Çalışmaları Derneği (Ferat/Der) ve Afet Yönetimi ve Dayanışma Derneği'dir. Ancak bu kurumlar, deprem bölgelerinde kendi alanlarında insani yardım çalışmaları ve koordinasyonunu sağlarken belirli periyotlarla birçok engelleme ile karşılaşmıştır. Bu engellemelerin son örneği ise 14 Aralık 2023 tarihinde yaşanmıştır.

Şubat depremlerinden hemen sonra Adıyaman'da dayanışma çalışmalarına başlayan bu kurumlar binlerce kadın ve çocuğun temel ihtiyaçlarını giderip psikososyal destek sağlamıştır. Kira sözleşmesi ve temsilcilik izni gibi tamamlanmış resmi prosedürler ile Adıyaman'daki faaliyetlerini yürüten kurumların konteynırları, malzeme ve tüm materyallerine AFAD ve kolluk gücü tarafından 14 Aralık 2023 tarihinde el konulmuştur. Üstelik hiçbir bilgilendirme veya yazılı tebligat yapılmadan konteynırların birçoğu içinde bulunan eşyalarla birlikte zarar görecektir şekilde tırlara yüklenmiş ve alandan götürülmüştür.

Özellikle son dönemde, Kuzey Doğu Suriye’de çete mevzilerinin AFAD çuvalları ile oluşturulmasıyla gündeme gelen AFAD’ın, yetki ve görev alanını aşan bir şekilde kolluk ile birlikte hareket etmesi ve depremzedeler için çalışan bir kuruma yapılan hukuksuzluğa ortak olması, kurumun güvenilirliğini ciddi manada sarsmıştır.

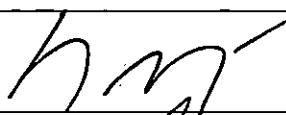
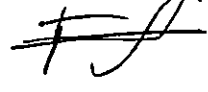
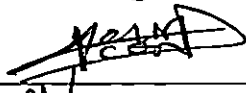
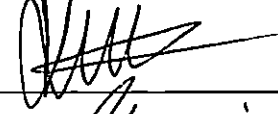
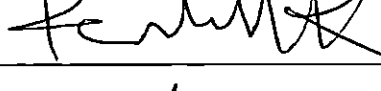
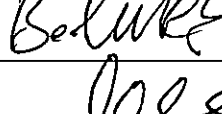
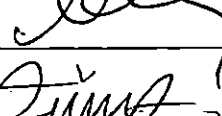
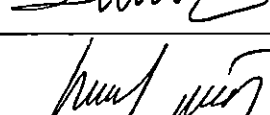
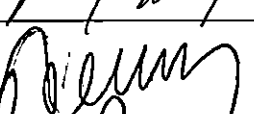
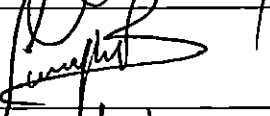
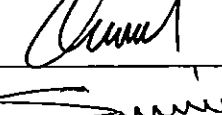
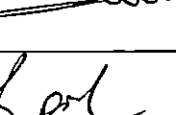
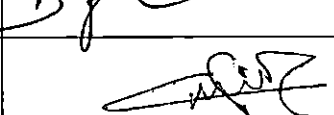
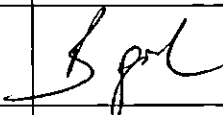
İktidara yakınlığı ile bilinen kurum ve kuruluşların, deprem bölgelerinde yaptıkları çalışma ve faaliyetler ön plana çıkarılırken diğer sivil toplum kuruluşların deprem bölgesindeki çalışmalarının engellenmesi insani ve vicdani değerlerle uyuşmamaktadır. 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı ve milletvekilliği seçimlerinde, şu anda görevde bulunan Cumhurbaşkanını ve üyesi olduğu partiyi destekleyeceğini bildiren 281 vakıf, dernek, konfederasyon, cemaat/tarikat ve sivil toplum kuruluşlarından bazıları hala deprem bölgesinde faaliyet yürütürken, kira sözleşmesi ve temsilcilik izni gibi tamamlanmış resmi prosedürler ile Adıyaman’daki faaliyetlerini yürüten kurumların çalışmalarının engellenmesi bir çifte standart olduğu gibi bu durum başta çocuklar ve kadınlar olmak üzere depremzedelere yapılacak en büyük kötülüktür.

Bu engellemelerin ve çifte standardın uygulandığı 5 kuruma karşı yapılan son hukuksuz, keyfi ve ayrımcı uygulama nedeni ile 66 kurumun imzacı olduğu bir bildiri yayınlanmıştır. Bildiride *“İnsan Hakları Haftası gibi aktif bir şekilde çalışmalarımızı yürüttüğümüz bir haftada bu yaşanan hukuksuzluğun ve yaşatılan mağduriyetin bir tesadüf olmadığını çok iyi biliyoruz!*

Yaşanılan bu süreci, sivil toplum örgütlerinin depremin ilk gününden itibaren örmüş olduğu dayanışma ruhuna karşı iktidarın bir tahammülsüzlüğü olarak görüyoruz” ifadelerine yer verilmiştir.

Adıyaman başta olmak üzere deprem bölgelerinde, depremzedelerin temel ihtiyaçlarını gidermeye çalışan sivil toplum kuruluşlarının engellenen çalışma ve faaliyetlerinin özellikle çocuklar ve kadınlar üzerinde olumsuz etkiler yaratacağı açıktır.

Bu bağlamda; deprem bölgelerinde faaliyet yürüten STK’ların çalışmalarının engellenmesine yönelik girişimlerin araştırılması, bu engellemelerin yarattığı sonuçların açığa çıkarılması ile birlikte deprem sonrası hala devam eden genel yetersizlikleri ve depremzedelerin yaşadıkları hak ihlallerinin tespit edilmesi, çözüm önerileri geliştirerek önleyici tedbirler alması amacıyla Meclis tarafından komisyon kurulması zaruridir.

1	SEZAI TEMELLİ	MUŞ	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZİBAN KONUKÇU KOK	İSTANBUL	
6	NEJLA DEMİR	AĞRI	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	